

Sygn. akt V CZ 61/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Szpitala Miejskiego nr [...] w G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu  
w Katowicach

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 października 2015 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach  
z dnia 2 czerwca 2015 r., sygn. akt IV Ca 701/14,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz Skarbu  
Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa  
1800 (tysiąc osiemset) zł kosztów postępowania  
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Katowicach odrzucił skargę kasacyjną powoda na skutek nieuiszczenia opłaty.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że działający w imieniu powoda radca prawny wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 20 listopada 2014 r. i jednocześnie złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych należnych w postępowaniu kasacyjnym. Wniosek ten został oddalony postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2015 r.

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił wniosek powoda o sporządzenie uzasadnienia postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i doręczenie tego orzeczenia z uzasadnieniem oraz odrzucił zażalenie powoda na postanowienie z dnia 2 kwietnia 2015 r.

Powołując się na art. 3 ust. 2 pkt 3, art. 13 ust. 1 oraz art. 112 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz. U. z 2014 r., poz.1025 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), Sąd odwoławczy uznał, że radca prawny powinien w terminie tygodnia od doręczenia mu postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym uiścić należną od skargi kasacyjnej opłatę stosunkową. Tygodniowy termin, biegnący w sprawie od dnia 9 kwietnia 2014, upłynął jednak bezskutecznie z dniem 16 kwietnia 2014. Skargę podlegała więc odrzuceniu na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej pełnomocnik powoda, zarzucając, że zakwestionowane postanowienie zostało wydane z naruszeniem art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c. w związku z art. 112 ust. 2 i 3 u.k.s.c., wniósł o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 112 ust. 2 u.k.s.c. stanowi, że jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma na podstawie art. 130 k.p.c. Zasada ta nie znajduje jednak zastosowania – w myśl art. 112 ust. 3 u.k.s.c. – w sytuacji, w której pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości sporu lub przedmiotu zaskarżenia zostało wniesione przez adwokata lub radcę prawnego. W takim wypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekł sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia.

Mając na względzie przytoczoną regulację prawną i niekwestionowane w sprawie ustalenia faktyczne, zarzut skarżącego, że odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu nieopłacenia jej nastąpiło z naruszeniem wskazanych w zażaleniu przepisów prawa należało uznać za nieuzasadniony.

Tej oceny nie zmienia wyrażone przez skarżącego stanowisko, że przeszkodę do odrzucenia skargi kasacyjnej stanowiło nierozpoznanie wniesionego przez niego do Sądu Apelacyjnego w Katowicach zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 2 kwietnia 2015 r., oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Sądy apelacyjne nie są – wbrew przekonaniu skarżącego – funkcjonalnie właściwe do rozpoznawania zażaleń na postanowienia sądów drugiej instancji. Na postanowienia sądów drugiej instancji przysługuje bowiem zażalenie do Sądu Najwyższego. Zgodnie jednak z art. 394<sup>1</sup> § 1 i 2 k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje jedynie na postanowienia sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia a także na

postanowienia kończące postępowania w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna z wyjątkiem postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie (od których można wnieść skargę kasacyjną) a także z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Katalog zaskarżalnych do Sądu Najwyższego postanowień jest zamknięty i nie obejmuje postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 40/08, nie publ., i z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZ 28/13, nie publ.)

Nie oznacza to jednak, że niezaskarżalne postanowienie sądu drugiej instancji, odmawiające zwolnienia od kosztów sądowych, uchyla się spod kontroli Sądu Najwyższego. Jej przeprowadzenie wymaga jednak zamieszczenia w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej, która – jak w rozpoznawanej sprawie – na skutek odmowy zwolnienia od kosztów sądowych została odrzucona z powodu jej nieopłacenia, wniosku o rozpoznanie postanowienia odmawiającego zwolnienia od kosztów sądowych na podstawie art. 380 w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.; przeprowadzenie wspomnianej kontroli nie może nastąpić z urzędu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2015 r., II CZ 94/14, nie publ., i z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CZ 2/15, nie publ.). Wniesione przez skarżącego zażalenie na odrzucenie skargi kasacyjnej nie zawiera wspomnianego wniosku o rozpoznanie postanowienie z dnia 2 kwietnia 2015 r., uchyla się ono zatem spod kontroli zażaleniowej.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 398<sup>14</sup> w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.). Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego oparte jest na art. 98 k.p.c. w związku z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (jedn. tekst 2013 r., poz. 1150 ze zm.).